

חברים יקרים:

הרינו מתכבדים לשלוח אליכם עדכונים, רשמים ומאמרים בתחום המס. קריאה נעימה.

חשופים לסנקציות אזרחיות ופליליות כאחד בארצות הברית. החשיפה של אלו גדלה במידה ניכרת לאחר שהסכם ה-FATCA נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2014. במסגרת הסכם זה רשויות המס האמריקאיות יקבלו מידע מרוב מדינות העולם, לרבות ישראל, לגבי חשבונות בנק של נישומים אמריקאים המתנהלים בתחומן.

יחד עם זאת, רשות המסים האמריקאית (IRS), בתבונה רבה, יש לציין, מפעילה זה כחמש שנים, תוכניות שמטרתן להכניס לרשת המס האמריקאית נישומים אמריקאים תוך ויתור במקרים המתאימים על הטלת עונשים במישור האזרחי ובמישור הפלילי. תוכניות אלו מטבע הדברים רלוונטיות לאזרחים אמריקאים רבים, המתגוררים בישראל. במטרה לשפר את התוכניות שהוצגו לעיל, הכריזה רשות המסים האמריקאית (IRS) על שינויים בתוכניות. השינויים נכנסו לתוקף ביום 1 ליולי 2014.

להלן תובא סקירה קצרה של התוכניות הקיימות, תוך מתן הסבר לגבי שינויים ששולבו בהן לאחרונה ועשויים להשפיע בין היתר על אזרחים אמריקאים, אשר מתגוררים בישראל ואינם עומדים בחובות הדיווח של הדוד סם:

Streamlined Filing Compliance

Procedures

התוכנית הנ"ל הוצגה על ידי ה-IRS בשנת 2012 (להלן: "2012 STREAM") ומיועדת במקור

אפשרויות הדיווח העומדות בפני נישומים אמריקאים (US Person) בקשר עם נכסים והכנסות בלתי מדווחים בארצות הברית ונקודת הזווית הישראלית (טופס 5329) והליך הגילוי

מרצון

פתח דבר

בהמשך לרשומון מס מס' 57 מיום 8 למאי 2014, אשר דן בהתפתחויות שונות בנושא החלפת מידע במישור המיסוי הבינלאומי, ובפרט באימוץ מודל ה-FATCA, ברשומון זה נסקור את השינויים האחרונים בתוכניות השונות, העוסקות בהסדרת הדיווח ותשלום המס של נישומים אמריקאים (US Person) ביחס להכנסות ונכסים בלתי מדווחים.

כידוע קיימת חובת הגשת דוחות מס שנתיים בארצות הברית (Form 1040) לכל מי שנחשב לנישום אמריקאי (US Person). נישום אמריקאי הוא ככלל, כל מי שהינו בעל אזרחות אמריקאית, בעל רישיון עבודה קבוע בארצות הברית (Green Card) וכן מי שנופל אל תוך מבחן השהייה בארצות הברית הקבוע בדין האמריקאי (Substantial Presence test).

לצד חובת הגשת דוחות המס יש גם חובה נפרדת להגיש דוחות על חשבונות בנק זרים במסגרת טופס ה-FBAR (Foreign Bank Account Report). נישום אמריקאי, לרבות נישומים אשר מתגוררים בארצות הברית, אשר אינם עומדים בחובות אלו

או יותר משלוש שנות המס האחרונות שתאריך הגשת דוח המס בעבורן פג, היחיד לא התגורר בארצות הברית ובנוסף שהה פיזית 330 יום או יותר מחוץ לארה"ב.

לעניין יחידים שאינם בעלי אזרחות ארה"ב ויחידים שאינם בעלי גרין קארד, מתקיים מבחן "תושבות החוץ" באם באחת או יותר משלוש שנות המס האחרונות שתאריך הגשת דוח המס בעבורן פג, לא התקיים בעבור היחיד מבחן הימים לצורך קביעת תושבות מס אמריקאית (Substantial Presence Test).

בדומה לתוכנית STREAM 2012, במסלול החוץ יחויב הנישום בהגשת דוחות מס בגין שלוש השנים האחרונות והגשת דיווח על חשבונות בנק זרים (FBAR) בגין שש השנים האחרונות. יחד עם הגשת הדוחות נדרש הנישום לשלם את מלוא חבות המס הנגזרת לו בגין הכנסתו החייבת בתוספת ריבית. כמו כן הנישום מחויב בהגשת הצהרה, כי אי הדיווח נעשה שלא בכוונה. במסלול החוץ לא נזקפים לחובת הנישום קנסות.

מסלול הפנים - מיועד גם כן לנישומים יחידים, או עיזבונותיהם. המסלול פתוח לנישומים: (1) שלא מקיימים את מבחן "תושבות החוץ"; (2) שהגישו דוחות מס אמריקאיים ביחס לשלוש שנות המס האחרונות; (3) כשלו בדיווח על הכנסה חייבת ממקורות זרים ו/או כשלו בדיווח על חשבונות בנק זרים; (4) כשלים אלו אינם נובעים מפעולה מכוונת. במסלול הפנים יחויב הנישום בהגשת דוחות מס מתקנים של שלוש השנים האחרונות והגשת דיווח

לנישומים, המתגוררים מחוץ לארצות הברית ואשר לא הגישו כלל דוחות בארה"ב. הכניסה לתוכנית זו הותנתה ככלל בתנאים הבאים: (1) תשלום חבות המס של הנישום; (2) חבות במס אמריקאי שאינו עולה על 1,500 דולר ארה"ב לשנה; (3) מילוי שאלון שקבע את רמת הסיכון של הנישום.

תוכנית STREAM 2014:

באופן כללי, השינויים שחלו בתוכנית STREAM 2012 ובסופו של דבר הביאו לתוכנית STREAM 2014 הינם הנגשה של התוכנית לקהל נישומים רחב יותר. בין היתר, השינויים לעומת תוכנית STREAM 2012 כוללים (1) הרחבת הזכאות להשתתפות בתוכנית לתושבי ארה"ב שמתגוררים בארה"ב (2) ביטול התנאי של אומדן חבות המס של הנישום בגין אי הדיווח (3) ביטול ההליך של הערכת רמת "הסיכון" כתנאי לכניסה לתוכנית. תוכנית STREAM 2014 מורכבת ככלל משני מסלולים.

מסלול החוץ - המסלול מיועד לנישומים יחידים, או עיזבונותיהם, אשר עומדים בתנאים הבאים (1) הנישומים מקיימים את מבחן "תושבות החוץ" המתואר להלן; (2) נישומים אשר כשלו בדיווח על הכנסה ממקורות זרים ובתשלום המס האמריקאי על הכנסות אלו כדין ו/או כשלו בדיווח על חשבונות הבנק הזרים שלהם במסגרת טופס ה-FBAR, וכשלים אלו אינם נבעו מפעולה מכוונת על ידם. להשלמת התמונה, מבחן "תושבות החוץ" – קובע, כי יחידים בעלי אזרחות ארה"ב ויחידים בעלי גרין קארד מקיימים את מבחן תושבות החוץ, אם באחת

בארצות הברית (IRS) וחתימה על הסכם ליישום התוכנית; (4) תשלום חבות המס הלא משולם וקנס של 20% על החבות הלא משולמת, ובנוסף קנס של עד 27.5% על היתרה/השווי הגבוה/ה ביותר של החשבונות/הנכסים הלא מדווחים במשך התקופה בתוכנית.

תוכנית OVDP 2014 – השינויים המרכזיים ביחס לתוכנית OVDP 2012 הינם: (1) לאור הרחבת תוכנית STREAM 2014, בוטלו הקנסות הנמוכים שהיו רלוונטיים למקרים בהם אי הדיווח לא חל באופן מכוון על ידי הנישום; (2) דרישה להגשת דוחות מאזני החשבונות, ותשלום החובות והקנסות בעת הגשת הבקשה לתוכנית (3) העלאת אחוז הקנס על היתרה/השווי הגבוה/ה ביותר של החשבונות/הנכסים הלא מדווחים במשך התקופה המכוסה, משיעור של 27.5% לשיעור של 50%, במקרים בהם פורסם בציבור, לפני הגשת הבקשה, כי המוסד הכספי, בו מתנהלים החשבונות הלא מדווחים, נמצא תחת חקירה פלילית על ידי רשות המיסים האמריקאית או משרד המשפטים האמריקאי.

יש לציין, כי ברגע שנישום מגיש בקשה לפי תוכנית STREAM 2014, אין באפשרותו להשתתף בתוכנית OVDP 2014 ולהיפך.

לסיכום, נראה, כי השינויים שחלו בתוכניות האמריקאיות ובעיקר ב-STREAM 2014, מנגישים את התוכנית לאזרחים אמריקאים רבים המתגוררים מחוץ לארצות הברית ובפרט בישראל. לאור שינוי

על חשבונות בנק מחוץ לארצות הברית בגין שש שנים אחרונות. יחד עם הדוחות ישלם הנישום את מלוא חבות המס בגין הכנסתו החייבת בתוספת ריבית. כמו כן, בדומה למסלול החוץ, הנישום יחויב בהצהרה, כי אי הדיווח נעשה שלא בכוונה. במסלול זה יזקפו לחובת הנישום קנסות בשיעור של 5% על היתרה/השווי הגבוה/ה ביותר של החשבונות/הנכסים הלא מדווחים במשך התקופה בתוכנית. רשות המיסים האמריקאית שומרת לעצמה את הזכות לבצע ביקורת (Audit) של הדיווחים.

Offshore Voluntary Disclosure Program

התוכנית הנ"ל, תוכנית גילוי מרצון במהותה, מיועדת לנישומים החשופים ברמה האזרחית והפלילית לעונשים וקנסות משמעותיים, בגין אי דיווח מכוון של נכסים זרים ואי תשלום המס בגינם בארצות הברית. התוכנית מאפשרת קבלת חסינות בגין אישומים פליליים והסדרת חבות המס ברמה האזרחית כולל הסדרת נושא הקנסות. תוכנית הגילוי מרצון, הוצגה על ידי ה IRS בחודש ינואר שנת 2012 (להלן: "OVDP 2012") ומבוססת על תוכניות קודמות שהוצגו בשנים 2009, ו- 2011.

עיקרי הדרישות תחת תוכנית OVDP 2012 הינם כדלקמן: (1) המצאת דוחות המס השנתיים שהוגשו ואשר רלוונטיים לשנות המס אותן מכסה תוכנית OVDP 2012; (2) הגשת דוחות מס מתוקנים (ודוחות נוספים), אשר כוללים את המידע שהושמט ואשר בגינו הנישום משתמש בתוכנית OVDP 2012; (3) שיתוף פעולה מלא עם רשות המיסים

יחידים. "ברי המזל" שקיבלו את הטופס שכותרתו "דו"ח פרטים אישיים והצהרה על מקורות הכנסה בארץ ובחו"ל", שייכים ככל הנראה לאחת מבין 5 קבוצות: (1) ישראלים השוהים למעלה מ- 90 יום בשנה מחוץ לישראל; (2) יחידים שיש בבעלותם יותר מדירה אחת בישראל; (3) יחידים, אשר ביצעו תנועות חריגות בחשבון הבנק שלהם; (4) יחידים אשר הלשינו עליהם במסגרת "המלשינון" של רשות המסים; (5) אין הסבר (פנסיונרים, עובדי רשות המסים, עובדים שכירים בעלי דירה אחת וכו'). המשותף לכולם, למיטב ידיעתנו, הוא שמדובר ביחידים, אשר אינם מגישים דוחות מס בישראל.

הטופס מבוסס על טופס 5329, אשר משמש לטופס לפתיחת תיק. יחד עם בוצעו בטופס מספר שינויים, אשר רק מגדילים לעניות דעתנו את חוסר הודאות הקיים בטופס.

לצד הטופס מתקבל מכתב נלווה, במסגרתו נדרש היחיד, אשר מספר תעודת הזהות שלו מופיע בטופס, למלא במדויק את כל הפרטים הנדרשים בטופס ולהחזירו תוך 30 יום מקבלת המכתב באחת האפשרויות המנויות במכתב.

למרות שמדובר בטופס פשוט לכאורה, עדיין הוא מעלה שאלות רבות. ראשית, נשאלת השאלה האם להשיב בכלל לטופס, שנשלח בדואר רגיל ולא בדואר רשום. השאלה מתחדדת לגבי תושבי חוץ (לרבות יחידים, אשר נחשבו בעבר כתושבי ישראל לצרכי מס, אך ניתקו את תושבותם הישראלית לצרכי מס). האם תושבי חוץ שמקבלים את הטופס לבית קרוב משפחה בישראל חייבים למלא את

החקיקה וכניסת הסכם ה-FATCA לתוקף, מומלץ מניסיוננו, לשקול כניסה לתוכנית, אשר תמנע חשיפה לסנקציות אזרחיות ופליליות בארצות הברית.

נקודת המבט הישראלית - טופס 5329(n1)

והליך הגילוי מרצון

ומה לגבי ישראל? בישראל דומה, כי אין יד מכוונת. ונסביר. נישום ישראלי שמבקש לגלות הכנסות שלא דווחו על ידו לרשות המסים יכול לפנות לכאורה להליך גילוי מרצון משנת 2005. ההליך מחייב גילוי של כל העובדות הרלוונטיות ותשלום מס מלא כולל הפרשי הצמדה, ריבית וקנסות. לא ניתן לבצע פנייה באופן אנונימי ובנוסף החסינות הפלילית ניתנת רק במידה ולא היה מידע קודם אצל רשות המסים.

בחודש ספטמבר 2012 הסתיים הליך זמני, אשר אפשר במהלך של כעשרה חודשים גילוי על הכנסות מחוץ לישראל באופן אנונימי תוך ויתור על ריבית קנסות והפרשי הצמדה (או חלקם).

מזה מספר חודשים מפרסמת רשות המסים, כי בכוונתה להוציא נוהל חדש של גילוי מרצון. הנוהל למיטב ידיעתנו נמצא כרגע בבחינת היועץ המשפטי לממשלה ולמרות הצהרות הרשות עדיין אין מועד לפרסומו.

לכאורה היה נכון לחכות לנוהל החדש.

והנה לפני מספר שבועות החלה רשות המסים לשלוח טופס 5329(n1) לעשרות אלפי יחידים. תחילה דובר על 90,000 יחידים, לאחר מכן על 130,000 יחידים ולאחרונה שמענו על כ- 200,000

אדם, כפי שנטען חדשות לבקרים על ידי אנשי הרשות. יתכן, כי הגיעה העת להחיל חובת דיווח כללית במקום לשלוח טופס לקוי וחלקי. לסיכומו של דבר, נראה, כי הרשות הוציאה ושלחה את טופס ללא בחינה של כל ההיבטים הכרוכים בו, לרבות יחסי הגומלין עם הליך הגילוי מרצון. על רקע האמור ועל רקע העונשים, אשר עלולים להיות מושגים בגין מתן תשובות לא נכונות, טוב תעשה הרשות אם תפרסם במהרה הבהרות לטופס. בכל מקרה מומלץ להתייעץ עם מומחי מס בעת מילוי הטופס ושליחתו.

נשמח לסייע בשאלות והבהרות נוספות, עו"ד (רו"ח) מאורי עמפלי, עו"ד מיכל זנקו, עו"ד (כלכלן) אדי רשקובן ועו"ד סיון נוה.

הנכם מוזמנים לקרוא מאמרים ועדכונים נוספים באתר המשרד www.ampeli-tax.co.il. אין באמור ברשימה זו כדי להוות חוות דעת ו/או ייעוץ משפטי בסוגיות הנידונות ובכל אופן מומלץ להתייעץ עם מומחה מס לפני נקיטת צעדים משפטיים ו/או אחרים המסתמכים על רשימה זו.

הטופס? ומה לגבי עולים חדשים ותושבים חוזרים ותיקים?

לצד שאלות אלו עולות שאלות פרקטיות במילוי הטופס. כך למשל, האם הדרישה לציין את חשבון הבנק בסעיף ג' לטופס הינה דרישה עצמאית כך שיש לציין את כל חשבונות הבנק שבבעלות היחיד, או שמא רק חשבונות בנק שמשמשים לביצוע תשלומים? ומהו טופס 857? ומה הכוונה בדרישה בסעיף ז' לטופס לפרט "עיסוקים בשנתיים האחרונות". מה נחשב עיסוק ומה לא?

על גבי המכתב הנלווה מצוין מספר טלפון למוקד מידע של רשות המסים לשאלות והבהרות. ואולם, נמסר לנו על ידי לקוחות רבים, כי מספר הטלפון אינו זמין ואינו מאפשר קבלת תשובות לשאלות רלוונטיות.

לגבי יחידים, אשר שקלו לגשת להליך של גילוי מרצון בקשר עם הכנסות ונכסים בלתי מדווחים, עולה השאלה, האם עצם קבלת הטופס ו/או מתן התשובות הנדרשות מונע פנייה לגילוי מרצון?

רשות המסים דורשת, כאמור, כי בקשה לגילוי מרצון תעשה בתום לב וללא שלרשות יש מידע מוקדם לגבי המבקש. למיטב ידיעתנו טרם פורסמה הנחייה של הרשות ביחס ליחסי הגומלין שבין הטופס להליך גילוי מרצון, אך ניתן לנחש כבר בשלב זה את עמדת הרשות. במקרים מסוימים, ניתן לשקול תשלום של חבות המס הנגזרת מן הטופס בחזקת "הקדמת תרופה למכה", במקום הגשת הבקשה לגילוי מרצון. ובכלל ניתן לתהות, מי יבחן את עשרות אלפי הטפסים שיוחזרו לרשות, לנוכח המחסור בכוח